

POSUDEK OPONENTA K DIPLOMOVÉ PRÁCI
VERONIKY VANIŠOVÉ
NA TÉMA „MEDIACE S MEZINÁRODNÍM PRVKEM“

Datum odevzdání práce: 12. 6. 2014

I. Aktuálnost a tématu

Téma, které si autorka zvolila pro svou diplomovou práci, je stále aktuální. Mediace jako jedna z forem mimosoudního řešení sporů se v současné době v České republice těší zvýšenému zájmu, a to nejen díky relativně nové národní právní úpravě této oblasti. Výběr tématu je tedy třeba hodnotit pozitivně.

II. Náročnost tématu

Téma nepovažuji za téma nadprůměrně náročné. Mediace patří v současné době mezi populární způsoby mimosoudního řešení sporů, a proto je jí věnována zvýšená pozornost i mezi odbornou veřejností. K dispozici je široké spektrum aktuální české i zahraniční literatury.

III. Kritéria hodnocení práce

Cílem diplomové práce je dle autorky představit hlavní rysy mediace s mezinárodním prvkem, zejména nejdůležitější aspekty příslušné právní úpravy ve světle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech (dále jen „Směrnice“) a Zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých předpisů (dále jen „Zákon o mediaci“).

S určitými výhradami mohu konstatovat, že diplomantce se naplnění tohoto cíle podařilo.

Diplomová práce, která má celkem 73 stran (včetně obsahu a seznamu literatury), je rozdělena do 4 kapitol, Úvodu a Závěru. První kapitola se zabývá vymezením pojmu mediace, jejími hlavními principy a jejím postavením v rámci systému způsobů mimosoudního řešení sporů. Druhá kapitola se zaměřuje na specifika mediace s mezinárodním prvkem, jednotlivé podkapitoly se zabývají otázkou terminologie, mezinárodního prvku v mediaci a otázkou rozhodného práva. V této kapitole postrádám pojednání o problematice uznání a výkonu mediačních dohod v zahraničí. Třetí kapitola se zabývá analýzou vybraných ustanovení Směrnice a způsobem, jakým byla tato ustanovení provedena v českém Zákoně o mediaci a ve vybraných zahraničních národních úpravách mediace. Čtvrtá kapitola pojednává o současném vývoji mezinárodní mediace. Tato závěrečná kapitola přináší přehled některých metod řešení mezinárodních sporů, nástin důvodů obliby mediace v mezinárodním obchodním styku a základní pravidla mediace před ICC v Paříži. V Závěru diplomantka dochází k závěru, že mediace nabízí několik možností úpravy a pojetí, což má za následek velké množství nejasností a pochyb o jejím správném využití. Z hlediska národní úpravy je dle diplomantky rovněž třeba očekávat změny, neuvádí však již jaké.

Z obsahového hlediska je práce celkem zdařilá a diplomantka prokazuje orientaci ve zvolené problematice.

Stylistickou a formální úroveň práce je třeba hodnotit jako ne příliš zdařilou. Práce obsahuje mnoho překlepů (např. str. 25: „...vedle teorie o hmotněprávní povahy smlouvy...“; str. 40: „.....strany mohou mediátora nebo jeho spolupracují osoby...“; str. 50: „...proto podle české právní mohou vykonávat...“), nelogických větných skladeb (např. str. 66: „Dne 1. ledna 2012 vstoupila v platnost Pravidla mediace Mezinárodní obchodní komory, jednou z nejvýznamnějších institucí zprostředkovávající mezinárodní

arbitrážní řízení, ICC Mediation Rules...“), gramatických chyb (např. str. 43 „...strany...se ve věci dotčeného konfliktu přesto obrátili na soud.“; str. 22 ...v rámci Spojených států Amerických...“) a formulačních neobratností (str. 33: „...rozhodl se zákonodárce nést náklady na nařízená setkání s mediátory k tíži stran konfliktu.“). Do str. 17 je text práce zarovnan oboustranně, od str. 18 je zarovnání textu pouze jednostranné. Tyto nedostatky, kterých se diplomantka mohla snadno vyvarovat pečlivou finální korekturou, bohužel velmi snižují celkový dojem z odevzdané diplomové práce.

Autorka vychází jak z české, tak ze zahraniční odborné literatury, seznam literatury a zároveň i poznámkový aparát však považuji za dosti omezený (celkem diplomantka uvádí pouze 20 pramenů). Seznam zkratk na str. 8 není úplný (např. zde chybí Důvodová zpráva, která je v textu diplomové práce používána) a některé ze zavedených zkratk nejsou autorkou dodržovány (např. v celé práci je zcela nahodile používána zkratka „Zákon o mediaci“ a „Mediační zákon“ pro označení Zákona o mediaci). U nařízení Rady ES č. 2201/2003 je nevhodně zvolena zkratka Brusel II. Jedná se o nařízení, pro které se vžilo označení Brusel II bis nebo Brusel II a.

IV. Případná další vyjádření k práci

Diplomantka uvádí, že současný vývoj na poli ADR ukazuje, že mediace se hlásí o primát v dané oblasti. Na základě čeho diplomantka k takovému závěru dochází?

Na str. 12 diplomantka uvádí, že ačkoliv Směrnice v čl. 1(2) stanoví, že se vztahuje na přeshraniční občanskoprávní a obchodněprávní spory, český zákonodárce tento minimální požadavek Směrnice rozšířil, když v Zákoně o mediaci nerozlišil mezi mediací přeshraniční a vnitrostátní. Recitál (8) preambule Směrnice ale výslovně uvádí, že členským státům nic nebrání, aby její ustanovení aplikovaly i na vnitrostátní mediační řízení.

Na str. 15 autorka uvádí, že během mediace stranám nevznikají náklady na právní zastoupení. Opravdu je tomu tak?

Na str. 15 a 16 autorka rozlišuje ve zvláštních podkapitolách 2.3 *Důvěrnost* a 2.4 *Mlčenlivost*, přičemž podkapitola 2.3 *Důvěrnost* obsahuje pouhé dvě věty. Na str. 36 pak ale v kapitole 2 *Ochrana mlčenlivosti v mediačním procesu* pojednává autorka o důvěrnosti. Nejsou v rámci mediace pojmy mlčenlivost a důvěrnost vyjádřením téhož principu?

Na str. 26, kde autorka uvádí, že Řím I se vztahuje na závazkové vztahy občanského a obchodního práva v případě kolize právních řádů. Přesnější by bylo uvést, že se jedná o smluvní závazkové vztahy. Na téže str. autorka uvádí, že pokud by předmět mediace spadal mimo věcnou působnost nařízení Řím I, nebylo by možné příslušných kolizních norem použít a rozhodné právo by se muselo určit podle jiného relevantního předpisu v dané oblasti. Jaký jiný relevantní předpis v dané oblasti má autorka na mysli?

Na str. 39 diplomantka hovoří o anonymitě mediace. Zajímalo by mne, co má autorka na mysli?

Na str. 45 autorka uvádí, že současná právní úprava stavení promlčecích a prekluzivních lhůt v občanském zákoníku dopadá na jakékoliv mimosoudní jednání stran o řešení sporu, byť zákonem neupravené. Na str. 51 však naopak uvádí, že mediační řízení vedené mediátorem, který není zapsaným mediátorem, nebude mít za následek žádné z účinků předvídaných Zákonem o mediaci, včetně stavení promlčecích lhůt.

Na str. 59 diplomantka hovoří o formách mimosoudního řešení sporů a uvádí MID-ARB a ARB-MID, jedná se však o MED-ARB a ARB-MED. Obdobně diplomantka na str. 17 uvádí termín *causus*, jedná se však o *caucus*.

V rámci vnitrostátní právní úpravy diplomantka opomněla zmínit vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 277/2012 Sb., o zkouškách a odměně mediátora, která byla přijata k provedení Zákona o mediaci.

V. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Diplomantka by se měla při obhajobě vyjádřit k problematice uznání a výkonu cizích mediačních dohod.

Dále by měla diplomantka vysvětlit, na základě čeho dochází k závěru, že Směrnice hovoří v duchu asistenčního modelu mediace (str. 48).

VI. Doporučení práce k obhajobě

Autorka v práci prokázala schopnost samostatně zpracovat vybranou problematiku. Práci pokládám za způsobilou pro obhajobu.

VII. Navržený klasifikační stupeň

Práci předběžně hodnotím klasifikačním stupněm velmi dobře.

V Praze dne 30. června 2014

JUDr. Mgr. Magdalena Pfeiffer, Ph.D.